

STANOVISKO
hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu Obce Majcichov a rozpočtových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Majcichov na rok 2020 s výhľadom na roky 2021 a 2022

V zmysle § 18f, odsek 1 písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

p r e d k l a d á m

odborné stanovisko k návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2020 – 2022 a k návrhu rozpočtu **obce na rok 2020.**

A. Východiská spracovania stanoviska

Stanovisko bolo spracované na základe predloženého návrhu rozpočtu na rok 2020 s výhľadom na roky 2021 – 2022 podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie v tabuľkovej podobe. Výdavková časť rozpočtu na rok 2020 je vypracovaná vo forme programového rozpočtu. Obsahuje teda aj zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce, nakoľko Obec Majcichov má vyšší počet obyvateľov ako 2000, nie je možné už uplatniť výnimku podľa § 4, ods 5 zákona č. 583/2004 Z.z. Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov.

Predložený návrh rozpočtu obsahuje rozpočet bežného rozpočtového roku, údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva roky, údaje očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka. Predkladateľ v časti očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roku vychádzal z údajov schválenej poslednej zmeny rozpočtu.

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, konkrétne:

- **zákonom č. 523/2004 Z.z.** o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.
- **zákonom č. 583/2004 Z.z.** o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- **zákonom č. 582/2004 Z.z.** o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z.n.p. a príslušnými VZN Obce Majcichov
- **zákonom č. 564/2004 Z.z.** o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p., na základe ktorého v súlade s § 2 predmetného zákona výnos dane z príjmov fyzických osôb je v príslušnom rozpočtovom roku príjmom rozpočtov obcí.

- **zákonom č. 597/2003 Z.z.** o financovaní základných, stredných a školských zariadení v z.n.p. a ostatné súvisiace právne normy (v súvislosti s ním je pripravený návrh VZN podrobnostiach financovania a určení dotácie na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Majcichov na rok 2019).
- **ústavným zákonom č. 493/2011** o rozpočtovej zodpovednosti, čl.9, odst. 1.
- **nariadením vlády SR č. 668/2004 Z.z.** o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v platnom znení.

Predložený návrh rozpočtu mesta z hľadiska metodologickej správnosti je spracovaný v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktoré je pre samosprávu záväzné a nadväzuje na zber informácií pre potreby štátneho rozpočtu a štátneho záverečného účtu v členení podľa jednotlivých programov, štatistickej klasifikácie a ekonomickej klasifikácie.

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh rozpočtu bol zverejnený v obci obvyklým spôsobom v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p., a to dňa 27. 11. 2019, t. j. najmenej 15 dní pred jeho schválením.

B. Tvorba a základná charakteristika návrhu rozpočtu

Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre ne zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv. Súčasťou rozpočtu obce sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií. V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom. Podľa §9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zábery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce na tri rozpočtové roky. Návrh rozpočtu je zostavený v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie. Navrhované výdavky rozpočtu obce sú alokované do 12 programov, ktoré sa vnútorne členia na 35 podprogramov.

Rozpočet na rozpočtový rok 2020 je po jeho schválení OZ záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú orientačné.

Celkový návrh rozpočtu na rok 2020 je koncipovaný ako prebytkový v objeme **145 043,00 €**. Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový vo výške **147 043,00 €**, kapitálový rozpočet ako schodkový v celkovom objeme – **208 000,00 €**. Schodok kapitálového rozpočtu bude krytý prebytkom bežného rozpočtu a prevodom prostriedkov z rezervného fondu v celkovej výške

C. Východiská tvorby rozpočtu

Východiská pre zostavenie návrhu rozpočtu vychádzajú z vývoja príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období t.j. zo skutočného plnenia rozpočtu za roky 2017 a 2018, z monitoringu vývoja rozpočtu k 30. 09. 2019 a z očakávaného plnenia k 31. 12. 2019. V oblasti príjmov sa pri tvorbe rozpočtu vychádzalo z aktuálnych prognóz daňových príjmov verejnej správy na roky 2020 – 2022.

Tabuľka č. 1

	Skutočnosť rok 2017	Skutočnosť rok 2018	Rozpočet rok 2019	Očakávaná skutočnosť 2019	Návrh rozpočtu rok 2020	Návrh rozpočtu rok 2021	Návrh rozpočtu rok 2022
Bežné príjmy	1 267 780,04	1 385 951,56	1 357 039,72	1 550 548,78	1 690 629,00	1 687 629,00	1 687 629,00
Bežné výdavky	1 039 159,25	1 174 225,52	1 241 814,98	1 334 875,75	1 543 586,00	1 489 416,00	1 489 316,00
Kapitálové príjmy	5 858,98	3 820,02	900,--	37 900,00	1 000,00	0	0
Kapitálové výdavky	58 356,77	20 063,07	322 700,00	323 900,00	209 000,00	100 000,00	100 000,00
Finančné operácie	118 006,29	286 564,69	300 000,00	337 294,29	206 000,00	100 000,00	100 000,00

V tabuľke č. 2 je návrh rozpočtu na rok 2020 rozpisovaný podrobnejšie, príjmy a výdavky sú uvedené v členení na obec a rozpočtové organizácie.

Tabuľka č. 2

(Rok 2020 v €)

Príjmy bežné celkom	1 690 629,00
v tom: obec	1 628 929,00
ZŠ	48 850,00
MŠ	12 850,00
Príjmy kapitálové	1 000,00
Výdavky bežné celkom	1 543 586,00
v tom: obec	555 671,00
ZŠ	794 000,00
MŠ	193 915,00
Výdavky kapitálové	209 000,00
v tom: obec	209 000,00
Hospodárenie obce	145 043,00
v tom:	
Bežný rozpočet	147 043,00
Kapitálový rozpočet	- 208 000,00
Finančné operácie	206 000,00

Ak chceme posúdiť realnosť rozpočtu na rok 2020, musíme vychádzať z minulého vývoja jednotlivých príjmov a výdavkov a tiež z príčin, ktoré ich spôsobili, nakoľko výdavky rozpočtu, či už bežné alebo kapitálové sa odvíjajú od príjmov rozpočtu.

V nasledujúcej tabuľke č. 3 je uvedený prehľad najdôležitejších príjmov rozpočtu za posledných 7 rokov, teda v rokoch 2012 – 2018 a tiež odhad plnenia rozpočtu na rok 2019 a navrhovaný rozpočet na rok 2020.

Tabuľka č. 3

Rok	Rozpočet bežných príjmov (bez RO)	% plnenia	Rozpočet podielovej dane	% plnenia	Rozpočet dane z nehnuteľ.	% plnenia	Rozpočet poplatkov za KO a DSO	% plnenia	Rozpočet vodného	% plnenia	Rozpočet transférov zo ŠR do školstva	% plnenia
r.č.	1	1a	2	2a	3	3a	4	4a	5	5a	6	6a
2012	812 990	107	347 520	99,95	89 180	108,06	35 000	115,11	30 000	84,12	278 915	114,64
2013	866 834	112,14	347 000	108,92	110 180	110,71	35 000	111,9	27 000	70,42	297 000	111,56
2014	935 317	104,49	380 000	106,91	110 180	110,18	39 500	98,82	27 000	108,14	326 000	107,3
2015	946 862	114,39	380 000	119,77	118 200	103,84	39 500	97,8	27 000	109,25	326 000	110,62
2016	1 057 020	109,93	450 000	114,--	126 200	100,06	43 000	95,73	31 000	86,54	370 000	100,65
2017	1 097 860	108,04	490 000	112,56	126 280	100,54	43 000	100,98	31 000	99,13	372 000	104,18
2018	1 157 020	113,13	541 000	115,26	126 780	101,13	41 000	112,75	27 000	145,41	387 000	115,58
2019	1 288 289	120,36*	590 000	120,34*	127 300	100*	42 000	100*	35 000	100*	472 589	115,75*
2020	1 628 929	x	720 000	x	145 900	x	59 850	x	36 000	x	642 679	x

- očakávané plnenie

Rast príjmov je za posledné roky evidentný, čo znamenalo a znamená výbornú východiskovú pozíciu pre aktívne programové rozpočtovanie obce a tiež pre plánovanie jej progresívneho rozvoja. Významný rast príjmov nie je jednorazový, ale má rastúcu tendenciu, a to najmä pod vplyvom pozitívneho vývoja výnosu dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu. Tento priaznivý vývoj by mal ovplyvniť nielen výdavkovú časť rozpočtu, t.j. z týchto príjmov by obec mala nielen mňať, ale aj akumulovať zdroje pre svoju rozšírenú reprodukciu a najmä pre realizáciu svojich rozvojových, investičných programov.

Z predchádzajúcej tabuľky vidíme nielen očakávaný nárast podielovej dane, ale aj nárast dane z nehnuteľností a poplatkov za KO a DSO, nakoľko obec navrhuje na rok 2020 navýšiť obe tieto miestne dane a poplatky.

Výnos **podielovej dane** je stanovený zákonom č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy. Ide o najdôležitejší a najväčší príjem obecného rozpočtu (je to príjem z podielu na dani z príjmov fyzických osôb, ktoré majú trvalý pobyt v obci). V roku 2020 tento príjem bude tvoriť 44,20 % bežných príjmov rozpočtu obce. Suma rozpočtu tejto položky sa určuje z odhadov ministerstva financií a z tabuľky č. 3 (stĺpec 2 a 2a) je vidieť, že v priebehu posledných rokov sme zo štátneho rozpočtu dostali vždy vyššiu sumu, ako bol počiatočný odhad (s výnimkou roku 2012). Celkový nárast uvedenej dane činil od roku 2012 do 2019 cca 69,78 %. Skutočnosť bude ešte o niečo vyššia, nakoľko za rok 2019 predpokladáme 120,34 %-né plnenie. Máme dostatočné dôvody predpokladať také vysoké plnenie, nakoľko k 30. 09. 2019 predstavovalo plnenie tejto rozpočtovej položky cca 92,66 %.

Zo skupiny **miestnych daní** (dane z nehnuteľností, a to z pozemkov, stavieb, bytov, daň za psa, za nevýherné hracie prístroje, daň za ubytovanie, za využívanie verejného priestranstva, a daň za komunálne odpady a drobné stavebné odpady) najväčší podiel predstavujú **dane z nehnuteľností** (stĺpec 3 a 3a).

Z tabuľky č. 3 vidíme, že u tejto skupiny daní nastal určitý skok v roku 2016, nakoľko OZ Obce Majcichov prijalo VZN, v ktorom zvýšilo dane za stavby na bývanie a drobné stavby, za chaty a stavby na individuálnu rekreáciu, za ostatné stavby vo VZN neuvedené, a tiež zvýšilo ročnú sadzbu dane z bytov. Plnenie sa od roku 2015 pohybovalo medzi 100 – 101 %. Rozpočet za rok 2019 predpokladá tiež 100 %-né plnenie. Plnenie rozpočtu k 30. 09. 2019 je síce nižšie, ako by zodpovedalo uvedenému obdobiu, ale ešte novembrová splátka nám dáva nádej, že rozpočtovaná suma do rozpočtu obce pritečie. Obec Majcichov do budúceho roka 2020 plánuje sadzby dane z nehnuteľností navýšiť prostredníctvom VZN, ktoré sa bude schvaľovať 12. 12. 2019. V navrhovanom rozpočte sa už s touto sumou predbežne ráta, ide o cca 14,5 %-né navýšenie oproti roku 2019, konkrétne ide o sumu cca 18,6 tis. €.

V rámci miestnych daní je dôležitou príjmovou položkou bežného rozpočtu aj **poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad** (stĺpec 4 a 4a).

Aj poplatok za komunálny odpad sa v roku 2016 zvýšil prijatím VZN, nakoľko náklady na odvoz a spracovanie odpadu sa každoročne navyšovali. Z tabuľky je vidieť, že u tohto poplatku má obec problémy pri jeho výbere a je nútená pristupovať k jeho vymáhaniu často aj formou exekúcií. V roku 2018 sa situácia s výberom trochu zlepšila. V roku 2019 sa predpokladá 100 %-ný výber tohto poplatku, ktorý však bude určite prekročený, nakoľko už k 30. 09. 2019 bolo plnenie na úrovni 100,58 % a v novembri bola splatná posledná splátka. Aj u tohto poplatku plánuje obec prostredníctvom VZN navýšiť jeho sadzbu na osobu a deň. Dôvodom je pomerne veľký rozdiel medzi sumou vybranou od obyvateľov obce a sumou, ktorú uhrádza obec za odvoz a ukladanie odpadov. V predkladanom návrhu rozpočtu sa už ráta s týmto navýšením. Ide o celkovú sumu cca 17,8 tis. € oproti rozpočtu roku 2019, v % to predstavuje 42,5 %-ný nárast.

V poradí druhú najvyššiu časť bežných príjmov obecného rozpočtu tvoria **transféry zo ŠR**. Ich podiel na bežných príjmoch je viac ako 1/3. Ide o presun prostriedkov zo ŠR na výkon prenesených kompetencií týkajúcich sa školstva, matriky, registra obyvateľstva, ochrany životného prostredia a iné. Transféry budú tvoriť cca 39 % bežných príjmov nášho rozpočtu v roku 2020. Vzhľadom na skutočnosť, že cca 86 % z celého objemu transférov a 32,42 % bežných príjmov predstavujú **transféry zo ŠR na prenesené kompetencie do školstva**, v tabuľke č. 3 uvádzam práve ich vývoj za posledné roky (stĺpec 6 a 6a).

Z údajov je vidieť, že suma transférov do školstva sa každoročne zvyšuje. Ich výška závisí od počtu žiakov školy a od výšky normatívu na jedného žiaka. Uvedená suma sa každoročne zvyšuje nielen zvyšovaním počtu žiakov, ktorý je v podstate limitovaný záujmom rodičov o umiestnenie detí v našej ZŠ zo školského obvodu a tiež v budúcnosti možno aj kapacitou školy, ale aj navýšením normatífov. Celkove sa suma transférov do školstva za roky 2012 – 2020 zvýšila 2,3-krát.

Nedaňové príjmy sa na celkových príjmoch rozpočtu obce podielajú pomerne nízkym % cca 3 – 4 %. Zahŕňame sem príjmy z prenajatých pozemkov, budov, priestorov a prenajatých strojov a prístrojov, správne poplatky, poplatky za hrobové miesta, príjmy za používanie miestneho rozhlasu a pod. Najvyšší podiel však na nich má príjem za dodávky pitnej vody obyvateľom a tiež podnikateľom PO a FO, ktorí podnikajú na území obce. Rozpočet vodného v roku 2019 bol navýšený o 29,6 % oproti roku 2018, nakoľko v uvedenom roku bolo vodné vysoko prekročené. K 30. 09.

bolo plnenie tejto rozpočtovej položky pomerne nízke, 50,92 %. Spôsobili to oneskorené odpočty vodomerov a tým i neskoršia fakturácia. Ku koncu novembra je rozpočtová položka „vodné“ prekročená.

ROZPOČET PRÍJMOV KAPITÁLOVÉHO ROZPOČTU

V rozpočte obce sa kapitálové príjmy vyskytujú iba v nižších sumách. Najčastejšie ide o odpredaj pozemkov s osobitným zreteľom, prostredníctvom ktorých si obyvatelia obce riešia svoje vlastnícke práva na pozemky vo vlastníctve obce, na ktorých sú čiastočne umiestnené stavby ich rodinných domov, prípadne ich dlhodobo užívajú. Rok 2020 nie je výnimkou, rozpočtovaná je suma 1 tis. € ako kapitálový príjem.

PRÍJMOVÉ FINANČNÉ OPERÁCIE

V roku 2020 obec rozpočtovala aj prevod prostriedkov z rezervného fondu, a to vo výške 206 tis. €. Tieto finančné prostriedky budú použité na krytie výdavkov kapitálového rozpočtu spolu s prebytkom bežného rozpočtu a príjmami kapitálového rozpočtu.

ROZPOČET VÝDAVKOV BEŽNÉHO A KAPITÁLOVÉHO ROZPOČTU

Vo východiskách spracovania stanoviska k rozpočtu na roky 2020 – 2021 je uvedený dôvod, prečo je výdavková časť rozpočtu na rok 2020 vypracovaná vo forme programového rozpočtu. Výdavky rozpočtu sú usporiadané do 12 programov a v rámci nich 35 podprogramov. Ku každému programu a podprogramu sú priradené aj zámery s konkrétnym číselným vyjadrením, ktoré sa majú realizovaním jednotlivých podprogramov a programov docieľiť. Číselne vyjadrené zámery sa 2x do roka monitorujú a výsledky monitoringu sa uvádzajú v monitorovacej a hodnotiacej správe.

Programový rozpočet obce je svojou štruktúrou dostatočne prehľadný a transparentný. Programy a podprogramy vychádzajú z ekonomických možností obce, hospodárneho čerpania finančných zdrojov, vyjadrujú v dostatočnej miere potreby obce a sú v súlade so zámermi a cieľmi miestnej samosprávy na plánovaný rok 2020. Každý z programov je podrobne rozpísaný vo výdavkovej časti návrhu programového rozpočtu v nižšie uvedenom členení. Kompletný „Programový rozpočet obce na rok 2020“ je samostatnou prílohou návrhu rozpočtu obce.

Jednotlivé programy sa podieľajú na celkových výdavkoch (bežných aj kapitálových) rôznym %

	% z celkového rozpočtu obce a R
Program č. 1 - Plánovanie a kontrola:	1,4 %
Program č. 2 - Propagácia a marketing:	1,2 %
Program č. 3 - Interné služby:	0,1 %
Program č. 4 - Služby občanom:	0,6 %
Program č. 5 - Bezpečnosť a poriadok:	1,2 %
Program č. 6 - Odpadové hospodárstvo:	6,8 %
Program č. 7 - Prostredie pre život:	12,4 %
Program č. 8 - Vzdelávanie:	56,7 %
Program č. 9 - Zásobovanie vodou:	2,0 %
Program č. 10 - Kultúra a šport:	5,0 %

Program č. 11 - Sociálne služby:	0,4 %
Program č. 12 - Podporná činnosť:	12,2 %

Z prehľadu je zrejmé, že na celkových výdavkoch sa najvyšším % podiela program č. 8 - Vzdelávanie, a to 56,7 %. Ide najmä o bežné výdavky, a to na financovanie základnej školy vrátane školského klubu a školskej jedálne a tiež materskej školy. Tieto súčasne tvoria štyri podprogramy.

Druhým v poradí vo výške podielu na celkových výdavkoch je program č. 7 – Prostredie pre život s 12,4 % a s dvomi podprogramami – správa a údržba ciest a chodníkov a verejná zeleň.

Potom nasleduje program č. 12 – Podporná činnosť s 12,2 % a jediným podprogramom, administratíva a manažment. Podiel ostatných programov sa pohybuje od 0,1 % po 6,8 %.

Poradie je však ovplyvnené, najmä u programu č. 7 vysokými kapitálovými výdavkami na obnovu chodníkov.

Kapitálové výdavky nie sú súčasťou všetkých programov. Kapitálové výdavky sa týkajú iba šiestich programov. Z 209 tis. € kapitálových výdavkov nachádzame v programe č. 7 – Prostredie pre život sumu 156 tis. €, ktorú plánuje obec preinvestovať na rekonštrukciu časti chodníkov v obci a výstavbu parkoviska pred kostolom. 20 tis. € je určených na modernizáciu obecného rozhlasu v programe č. 2, 15 tis. € na nákup osobného auta v programe č. 12, 10 tis. € na výstavbu kanalizačných prípojok v programe č. 6, 5 tis. € na PD na rozšírenie priestorov ZŠ a 3 tis. € na ÚPD v programe č. 1.

ZÁVER

Navrhovaný rozpočet na rok 2020 je zostavený tak, aby minimalizoval mieru možných rizík. Je v porovnaní s rokom 2019 menej ambiciózny najmä v kapitálových výdavkoch, čo je možné pripísať skutočnosti, že obec sa stavia k zostavovaniu rozpočtu zodpovedne, vychádza z údajov predchádzajúceho roka a dôsledne uplatňuje zásadu zodpovednosti, t.j. nenadhodnocuje zbytočne budúce príjmy. K dosiahnutiu navrhovaných cieľov rozpočtu je nevyhnutné venovať pozornosť najmä čerpaniu výdavkov. Podobne ako v predchádzajúcich obdobiach aj v nastávajúcom rozpočtovom roku je dôležité disciplinovanne pristupovať najmä k čerpaniu prostriedkov v zmysle jednotlivých programov, podprogramov a projektov dodržiavaním zásady hospodárnosti, aby sa v konečnom dôsledku dodržala koncepcia navrhovaného vyrovnaného rozpočtu. Udržanie rozpočtu v reálnych podmienkach je totiž predpokladom a východiskom k splneniu cieľov aj viacročného programového rozpočtu.

Pri prehodnocovaní položiek vlastných príjmov minulých rokov s rozpočtom a predpokladaným plnením roku 2019 je navrhovaný rozpočet na rok 2020 reálne zostavený. Dá sa predpokladať, že financovanie základných funkcií samosprávy a preneseného výkonu štátnej správy za predpokladu dôsledného rešpektovania právnych predpisov a dodržiavania maximálnej hospodárnosti pri vynakladaní rozpočtovaných prostriedkov bude dostatočne zabezpečené.

Návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2020 - 2022 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi uvádzanými v časti „A“ a tiež v súlade so všeobecne záväznými nariadeniami Obce Majcichov.

Na základe uvedených skutočností **o d p o r ú ě a m** obecnému zastupiteľstvu

schváliť

návrh programového rozpočtu Obce Majcichov a zriadených rozpočtových organizácií na rok 2020

a

zobrať na vedomie

návrh programového rozpočtu Obce Majcichov a zriadených rozpočtových organizácií na roky 2020, 2021

V Majcichove dňa 05. 12. 2019

Ing. Rozália Hanzelová
hlavná kontrolórka